

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ
І ЕКОЛОГІЇ**

ЗБІРНИК

матеріалів доповідей

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ**

І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**«ЕКОЛОГІЯ – ФІЛОСОФІЯ ІСНУВАННЯ
ЛЮДСТВА»**

19-20 квітня 2023 р.

Київ – 2023

УДК 113/119: 502/504

E45

Збірник містить матеріали доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Екологія – філософія існування людства», що проходить 19-20 квітня 2023 р. на базі кафедри екології агросфери та екологічного контролю факультету захисту рослин, біотехнологій та екології Національного університету біоресурсів та природокористування України.

Мета конференції - підвищення ефективності та якості наукових досліджень, підтримки зв'язків у науковій галузі серед студентів, аспірантів, молодих вчених вищих аграрних навчальних закладів України та країн Європи, представлення, обговорення та використання результатів досліджень.

Матеріали конференції надруковані в авторській редакції, автори несуть відповідальність за поданий матеріал.

Організаційний комітет: Кондратюк В.М., Коломієць Ю.В., Наумовська О.І., Паламарчук С.П., Строкаль В.П.

Відповідальні за випуск: Паламарчук С.П., Наумовська О.І.

Ухвалено вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології (протокол №8 від 20 квітня 2023 р.).

НАСЛІДКИ ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТІВ У ВНАСЛІДОК ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

*Лук'янюк Л.В., студентка Навчально-наукового інституту неперервної освіти і
туризму, спеціальності – 101 Екологія*

*Міняйло А.А., к.с.-г.н., доцент кафедри екології агросфери та екологічного
контролю*

Національний університет біоресурсів і природокористування України

24 лютого 2022 року розпочалось повномасштабне вторгнення військ російської федерації на суверенну територію України. Окупаційні війська прорвали кордон з боку Харкова, Херсона, Чернігова, Сум, увійшовши з росії, білорусі й тимчасово окупованого Криму. Із прикордонних районів ворог завдавав ракетних ударів по всій території нашої країни, здійснюючи вильоти бойової авіації для завдання ракетно-бомбових ударів по цивільних та військових об'єктах.

Окрім колосальних втрат серед цивільного населення та особового складу Збройних Сил України, з початку війни пошкоджено значну частину критичної інфраструктури нашої держави. Кожного дня агресор нищив села, міста, об'єкти промисловості, авто-заправні станції, нафтосховища та газопроводи, спричиняючи колосальні збитки економічні, соціальні, екологічні збитки.

23 березня 2023 року, Уряд України, Група Світового банку, Європейська Комісія та Організація Об'єднаних Націй презентували звіт «Друга швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення України» (Second Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment - RDNA2), де представлені висновки щодо втрат України від війни росії у період з 24 лютого 2022 року до 24 лютого 2023 року. Прямі збитки України за рік повномасштабної війни оцінюються в понад 135 млрд доларів США. Економічні збитки, а саме порушення економічних потоків, виробництва та додаткові витрати, пов'язані з війною, сягають 290 млрд доларів США. Зокрема потреби України на реконструкцію та відновлення оцінюються приблизно в 411 млрд доларів США. Водночас у 2023 році Україні необхідно 14 млрд доларів США на реалізацію швидкого відновлення, зокрема відновлення енергетичної, житлової, критично важливої та соціальної інфраструктури, базових послуг для найбільш вразливих верств населення, розмінування та розвиток приватного сектору.

Однак, окрім колосальних економічних збитків, Україна зазнала масштабної екологічної шкоди. Деякі екосистеми та унікальні природні об'єкти вже не підлягають відновленню. Фіксація фактів екологічної шкоди від російського вторгнення здійснюється в рамках функціонування інформаційної панелі «ЕкоЗагроза» та роботи оперативного штабу при Держекоінспекції. Станом на 31 грудня було зафіксовано 1000 подій, що несуть загрозу для довкілля на території України. За попередніми підрахунками, станом на 1 березня 2022 року загалом в зону військової окупації та бойових дій потрапили території 900 об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) площею 12406,6 км² (1,24 млн га), що становить близько третини площі природно-заповідного фонду України. Під загрозою знищення знаходяться близько 200 територій Смарагдової мережі площею 2,9 млн га. Українська природоохоронна група повідомила, що військова окупація охопила 44 % найцінніших природоохоронних територій України.

6 березня 2023 року очільник Держекоінспекції озвучив цифри, які красномовно говорять про основні зафіксовані екологічні збитки за рік. Загальна сума розрахованих збитків довіллю у період 24.02.2022 року по 03.03.2023 року по земельним, водним ресурсам та атмосферному повітрю становить майже 1,9 трлн гривень, або 52 млрд доларів. Відтак, загальна сума збитків забруднення ґрунтів та засмічення земель становить понад 700 мільярдів гривень або 19,1 млрд доларів. Згідно даних Держекоінспекції понад 280 тисяч м² українських ґрунтів забруднено небезпечними речовинами, а 14 млн м² - земель засмічено залишками знищених об'єктів та боеприпасів.

Ґрунт – це сполучна ланка між атмосферою, гідросферою, літосферою і живими організмами. Він відіграє важливу роль у процесах обміну речовинами та енергією між компонентами біосфери. Ґрунт – це основа життя, місце існування багатьох живих організмів. Його знищення призводить до невідворотних процесів у довіллі нашої держави.

Знищення верхнього родючого шару ґрунту, який формувався протягом століть, відбувається внаслідок вибухів ракет, артилерійських снарядів різних типів, фугасних авіабомб, безпілотників, снарядів різних типів РСЗО, «вакуумних» бомб тощо. Це при тому, що за останні 100 років вітчизняні ґрунти втратили близько 30% гумусу. Війна прискорює цей процес. Ґрунти втрачають родючість через зміну фізичних, хімічних та фізико-хімічних властивостей.

Забруднення ґрунтів паливно-мастильними матеріалами та іншими нафтопродуктами під час воєнних дій – важливе та актуальне питання сьогодні.

Науковці констатують, що в ґрунтах, просочених паливно-мастильними матеріалами, знижується водопроникність, витісняється кисень, порушуються біохімічні та мікробіологічні процеси. Внаслідок цього погіршується водний, повітряний режими та колообіг поживних речовин, порушується кореневе живлення рослин, гальмується їх ріст і розвиток, що спричиняє загибель.

Таким чином, констатуємо факт, що війна в Україні несе колосальну шкоду екології нашої держави. Довкілля зазнає масштабних збитків не лише від збройної агресії, а від саме наслідків, що спричиняють прямі збитки навколишньому природному середовищу.